□Ds Lê Th□ Di□u Hi□n-Khoa D□□c

Các corticoid bôi ngoài có tác d□ng làm gi□m viêm nh□ co m□ch, □c ch□ ch□c năng b□ch c□u và thay đ□i mi□n d□ch

Ngoài các tác d□ng v□a nêu, corticoid còn có kh□ năng □c ch□ quá trình t□ng h□p và phân chia t□ bào da và bi□u bì.Đ□c tính này đ□□c l□i d□ng đ□ làm tiêu t□ ch□c s□ng trong m□t s□ b□nh v□ da.

1.Ch□ đ□nh: Các b□nh đ□□c ch□ đ□nh corticoid bôi ngoài là viêm da cho các ngu□n khác nhau nh□ eczema ti□p xúc, viêm da d□ □ng,lichen(l□ da)…Cũng có th□ dùng đ□ bôi vào các v□t côn trùng c□n.

2.Tác d□ng ph□

Khi bôi thu□c trên di□n r□ng, kéo dài ho□c bang ép sau khi bôi thì kh□ năng th□m thu□c vào vòng tu□n hoàn là r□t l□n, gây tác d□ng toàn than, đi□u này c□n đ□c bi□t l□u ý khi dùng cho tr□ s□ sinh và tr□ nh□ đ□ tránh tác d□ng ki□u c□□ng th□□ng th□n(Cushing), Gây ch□m l□n.Cúng xó th□ g□p suy th□□ng th□n c□p sau khi ng□ng bôi thu□c nh□ng r□t hi□m.

Tác d□ng t□i ch□ bao g□m:

-Teo da – th□□ng g□p nh□t khi bôi □ m□t và vùng quanh mi□ng.

- Da □ng đ□ ho□c có nhi□u v□t l□n,th□□ng g□p □ thanh niên khi bôi thu□c □ vùng da khu□u tay , khu□u chân.

-M□t s□c t□ da t□ng ph□n, ban đ□ th□ phát sau teo da cũng g□p nh□ng không ph□ bi□n.

-Ch□m li□n s□o.Tr□□ng h□p này hay g□p v□i các v□t t□n th□□ng do n□m lâu ho□c c□ xát nhi□u(khu□u tay …)

Trên m□t: g□p khi dùng các d□ng thu□c m□t có corticoid : đ□c th□y tinh th□,glaucom.

3.Ch□ng ch□ đ□nh:

-Viêm da do virus, n□m.Nh□ng tr□□ng h□p viêm da có nhi□m khu□n thì ph□i ph□i h□p kháng sinh.

-T□n th□□ng có loét.

-Viêm da m□t có r□i lo□n v□n m□ch ho□c viêm nang lông(tr□ng cá).

4.Ch□n ch□ ph□m

Tác d□ng đi□u tr□ và tác d□ng không mong mu□n đ□u xu□t phát t□ b□n ch□t corticoid nh□ng m□c đ□ nghiêm tr□ng ph□ thu□ vào đ□ m□nh và kh□ năng th□m qua da c□a ch□ ph□m.

Khi dùng đi□u tr□ b□nh ngoài da, đa ph□n corticoid đ□□c dùng bôi tr□c ti□p lên vùng da b□ t□n th□□ng(dùng đ□n đ□c ho□c ph□i h□p v□i d□ng u□ng).

*C□ s□ l□a ch□n:

Đ□ m□nh – y□u c□a ch□ ph□m:

- Lo□i r□t m□nh và m□nh ch□ nên dùng trong th□i gian ng□n và bôi □ di□n h□p v□i m□t s□ b□nh nh□ s□o l□i, v□y n□n, lupus, lichen.

- Lo□i trung bình và y□u thích h□p v□i tr□ em cho các vùng da m□t ho□c cho ng□□i l□n trên nh□ng t□n th□□ng r□ng.

D□ng bào ch□:

Các d□ng thu□c bôi ngoài da th□□ng dùng là:

-Thu□c m□ (Ointment) là d□ng thu□c có th□ ch□t m□m; thành ph□n c□u t□o có nhi□u tá d□□c than d□u nh□ vaselin, lanolin, m□,sáp…thích h□p v□i các lo□i da khô,s□n sùi,s□ng hóa.

-D□ng kem (Cream) cũng có th□ ch□t m□m m□n v□i tá d□□c là các ch□t nhũ t□□ng ch□a m□t l□□ng ch□t l□ng đáng k□, thu□n l□i v□i các t□n th□□ng có d□ch r□ ho□c dùng đ□ bôi vào các h□c sâu nh□ âm đ□o.

- D□ng gel có tá d□□c là các polymer thiên nhiên ho□c t□ng h□p.D□ng này và các d□ng l□ng khác nh□ lotio, spray(d□ng x□t) thích h□p v□i các t□n th□□ng □ vùng có nhi□u lông nh□ da đ□u ho□c n□p g□p(nách,b□n).

Thành ph□n c□a tá d□□c □nh h□□ng nhi□u đ□n sinh kh□ d□ng c□a thu□c do □nh h□□ng đ□n t□c đ□ gi□i phóng ho□t ch□t và m□c đ□ h□p thu thu□c qua da.

*Cách dùng:

- Bôi 1-2 l□n/ngày,xoa nh□ đ□n khi thu□c th□m h□t và n□u c□n có th□ bang ép.

- Vi□c bang kín sau khi bôi có ích v□i nh□ng t□n th□□ng □ long bàn chân, tay v□i di□n h□p và cũng ch□ nên bang trong th□i gian ng□n.

- N□u đi□u tr□ kéo dài >8 ngày thì khi ng□ng thu□c cũng ph□i gi□m d□n đ□ m□nh và n□i r□ng kho□ng cách đ□a thu□c đ□ tránh ph□n □ng d□i ng□□c làm b□nh b□t phát n□ng them.

C□n cân d□n b□nh nhân không t□ ý dùng l□p l□i n□u không có ý ki□n c□a bác sĩ đi□u tr□.

B ng phân lo i corticoid theo đ m nh là c s l a ch n thu c

Đ m nh
Ho t ch t
Bi t d c
Hàm l ng(%)
R t m nh
Betametason dipropionat/propylenglycol
Clobetason propionat
Diprolen
Eumovate
0,05

0,05
M nh
Betamethason
Dipropionat Valerat
Fluocinolon acetonid
Hydrocortison
Aceponat
Butirat
Desoximetason
Diproson
Betneval
Synarlar,Flucinar

Efficort
Locoid
Topicort
0,05
0,10
0,25
0,127
0,10
0,25
V a
Betametason valerat
Flucinolon acetonid

Clobetason butyrat
Celestoder
Synarlar
Flucort
0,05
0,01
0,05
Y u
Hydrocortison acetat
Prednisolon acetat
Dexamethason
Hydracort

Prednisolon

Dexamethason

0,50

0,50

0,10